

28510 LLEI ORGÀNICA 19/1994, de 23 de desembre, de protecció a testimonis i perits en causes criminals. («BOE» 307, de 24-12-1994.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica.

Sapiguen: Que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

L'experiència diària posa de manifest en alguns casos les reticències dels ciutadans a col·laborar amb la policia judicial i amb l'Administració de justícia en determinades causes penals davant el temor a patir represàlies.

Això comporta, amb freqüència, que no es pugui disposar de testimonis i proves molt valuosos en aquests processos.

Davant aquesta situació, el legislador ha de procedir a dictar normes que siguin eficaces en la salvaguarda dels qui, com a testimonis o perits, han de complir el deure constitucional de col·laboració amb la justícia.

Si no es fa així, es podrien trobar motius que comportessin retraïments i inhibicions per part de possibles testimonis i perits no desitjables en un estat de dret, amb l'afegit que es veuria perjudicada la recta aplicació de l'ordenament jurídic penal i facilitada, si s'escau, la imputació dels presumptes culpables.

Tanmateix, és obvi que les garanties arbitrades a favor dels testimonis i perits no poden tenir un caràcter absolut i il·limitat, és a dir, no poden violar els principis del procés penal. Per això aquesta Llei té com a nord fer possible l'equilibri necessari entre el dret a un procés amb totes les garanties i la tutela de drets fonamentals inherents als testimonis i perits i als seus familiars.

El sistema implantat confereix al jutge o tribunal l'apreciació racional del grau de risc o perill i l'aplicació de totes o alguna de les mesures legals de protecció que consideri necessàries, amb la ponderació prèvia, davant el procés, dels diferents béns jurídics constitucionalment protegits; mesures que, en el marc del dret de defensa, són susceptibles de recurs en els dos efectes.

El propòsit protector al qual respon la Llei no és, això a part, exclusiu del nostre país. D'acord amb directrius assenyalades pel dret comparat, s'ha entès que és imperiosa i indeclinable la promulgació de les normes necessàries per fer realitat aquell propòsit de protecció de testimonis i perits que, a més, ha estat admès pel Tribunal Europeu de Drets Humans, el principi general del qual també es fa patent en la Resolució 827/1993, de 25 de maig, del Consell de Seguretat de les Nacions Unides, concernent a l'antiga Iugoslàvia.

El contingut de la Llei és breu. Juntament al seu àmbit d'aplicació, que regula l'article 1, i les mesures protectores i garanties del justiciable que recullen els articles 2 i 3, l'article 4 i últim conté una sèrie de mesures complementàries de protecció que ha d'aplicar, cadascun en la seva esfera, els membres de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, el Ministeri Fiscal i l'autoritat judicial.

Article 1.

1. Les mesures de protecció que preveu aquesta Llei són aplicables als qui en qualitat de testimonis o perits intervinguin en processos penals.

2. Perquè hi siguin aplicables les disposicions d'aquesta Llei és necessari que l'autoritat judicial aprecii racionalment un perill greu per a la persona, llibertat o béns de qui pretengui emparar-s'hi, el seu cònjuge o la persona a qui estigui lligat per una relació d'afectivitat anàloga o els seus ascendents, descendents o germans.

Article 2.

Un cop apreciada la circumstància que preveu l'article anterior, el jutge instructor ha d'acordar motivadament, d'ofici o a instància de part, quan ho consideri necessari en consideració al grau de risc o perill, les mesures necessàries per preservar la identitat dels testimonis i perits, el seu domicili, professió i lloc de treball, sense perjudici de l'acció de contradicció que assisteix la defensa del processat, i pot adoptar les decisions següents:

a) Que no constin en les diligències que es practiquin el seu nom, cognoms, domicili, lloc de treball i professió, ni qualsevol altra dada que pugui servir per a la seva identificació, i per a aquesta es pot utilitzar un número o qualsevol altra clau.

b) Que compareguin per a la pràctica de qualsevol diligència utilitzant qualsevol procediment que n'impossibiliti la identificació visual normal.

c) Que es fixi com a domicili, als efectes de citacions i notificacions, la seu de l'òrgan judicial intervinent, el qual les ha de fer arribar reservadament al seu destinatari.

Article 3.

1. Els membres de les forces i cossos de seguretat, el Ministeri Fiscal i l'autoritat judicial han de procurar evitar que als testimonis o perits se'ls facin fotografies o es prengui la seva imatge per qualsevol altre procediment, i s'ha de procedir a retirar el material fotogràfic, cinematogràfic, videogràfic o de qualsevol altre tipus a qui contravingui a aquesta prohibició. Aquest material s'ha de tornar al seu titular una vegada comprovat que no hi ha vestigis de preses en què apareguin els testimonis o perits de tal manera que puguin ser identificats.

2. A instància del Ministeri Fiscal i per a tot el procés, o si, una vegada finalitzat aquest, es manté la circumstància de perill greu que preveu l'article 1.2 d'aquesta Llei, s'ha de brindar als testimonis i perits, si s'escau, protecció policial. En casos excepcionals se'ls poden facilitar documents d'una nova identitat i mitjans econòmics per canviar la seva residència o lloc de treball. Els testimonis i perits poden sol·licitar ser conduïts a les dependències judicials, al lloc on s'hagi de practicar alguna diligència o al seu domicili en vehicles oficials i durant el temps que romanguin en les dependències esmentades se'ls ha de facilitar un local reservat per al seu ús exclusiu, convenientment custodiat.

Article 4.

1. Un cop rebudes les actuacions, l'òrgan judicial competent per a l'enjudiciament dels fets s'ha de pronunciar motivadament sobre la procedència de mantenir, modificar o suprimir totes o algunes de les mesures de protecció dels testimonis i perits adoptades pel jutge d'instrucció, així com si és procedent l'adopció d'altres de noves, amb la ponderació prèvia dels béns jurídics constitucionalment protegits, dels drets fonamentals en conflicte i de les circumstàncies concurrents en els testimonis i perits en relació amb el procés penal de què es tracta.

2. Les mesures adoptades poden ser objecte de recurs de reforma o súplica.

3. Sense perjudici d'això, si qualsevol de les parts sol·licita motivadament en el seu escrit de qualificació

provisional, acusació o defensa el coneixement de la identitat dels testimonis o perits proposats, la declaració o informe dels quals s'estimi pertinent, el jutge o tribunal que hagi d'entendre la causa, en la mateixa interlocutòria en què declari la pertinència de la prova proposada, ha de facilitar el nom i els cognoms dels testimonis i perits, i respectar la resta de garanties que aquesta Llei els reconeix.

En aquest cas, el termini per a la recusació de perits a què es refereix l'article 662 de la Llei d'enjudiciament criminal es computa a partir del moment en què es notifiqui a les parts la identitat d'aquests.

En els cinc dies següents a la notificació a les parts de la identitat dels testimonis, qualsevol d'ells pot proposar una nova prova tendent a acreditar alguna circumstància que pugui influir en el valor probatori del seu testimoni.

4. De la mateixa manera, les parts poden fer ús del dret que preveu l'apartat anterior, davant les proves sol·licitades per les altres parts i admeses per l'òrgan judicial, en el termini previst per a la interposició del recurs de reforma i apel·lació.

5. Les declaracions o informes dels testimonis i perits que hagin estat objecte de protecció en aplicació d'aquesta Llei durant la fase d'instrucció només poden tenir valor de prova, als efectes de sentència, si qui els va prestar els ratifica en l'acte del judici oral en la forma que prescriu la Llei d'enjudiciament criminal. Si es consideren de reproducció impossible, a efectes de l'article 730 de la Llei d'enjudiciament criminal, s'han de ratificar mitjançant una lectura literal a fi que les parts els puguin sotmetre a contradicció.

Disposició addicional primera.

L'article 3.2 d'aquesta Llei té el caràcter de llei ordinària.

Disposició addicional segona.

El Govern, en el termini d'un any a partir de la publicació d'aquesta Llei, ha de dictar les disposicions reglamentàries que siguin necessàries per a la seva execució.

Disposició derogatòria única.

Queden derogats tots els preceptes que s'oposin al que disposa aquesta Llei.

Disposició final única.

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei orgànica i que la facin complir.

Madrid, 23 de desembre de 1994.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ